

Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Sted:
Molde

Dato:
19.01.2018

Vår ref:
Deres ref:

14/00262-6
201301181-17

v/ George Nicholas Nelson

Tovatna kraftverk. Kommentarer til uttalelser til konsesjonspliktavurdering

Vi viser til vår søknad av 12.02.2014 om fritak fra konsesjonsplikt og deres brev av 10.01.2018. I det følgende vil TrønderEnergi Kraft gi våre kommentarer til innkomne høringsuttalelser. Det har kommet fem uttalelser til søknaden.

Generell kommentar til uttalelsene

TrønderEnergi Kraft startet planlegging av dette prosjektet som en del av en større vurdering av O/U-prosjekter. Tovatna kraftverk peker seg ut som en måte å få betydelige mengder ny kraft ved å benytte seg av eksisterende vannveier i eksisterende kraftverk. Tovatna kraftverk kan bygges med svært beskjedne naturinngrep, selv de alternativene som omfatter påhugg i landskapsvernområdet. Kabler skal legges i ny og eksisterende veg. TrønderEnergi har nylig gjennomført en omfattende rehabilitering av dam Tovatna. Dette medførte mer omfattende inngrep enn det som vil være aktuelt for Tovatna kraftverk. Det ble i prosjektet dam Tovatna lagt stor vekt på terrengtilpasning og revegetering i høyfjellsterreng, og vi fikk gode erfaringer som vil tas med i arbeidet med Tovatna kraftverk.

Vi oppfatter denne type O/U-prosjekter å være i tråd med det myndighetene ønsker å fremme når det gjelder ny, fornybar energi med minimale naturinngrep og virkninger for allmenne interesser.

Kommentarer til de enkelte uttalelser

Oppdal kommune skriver i brev av 04.07.2014 at i arealplanen er det aktuelle området avsatt til formål LNFR med hensynsone naturvern (Trollheimen landskapsvernområde) og hensynsone reindrift. Kommunen har ingen registreringer av verdifulle naturtyper eller rødlistede arter. Det vises til trekkveier for hjort øst-vest og at området er et viktig friluftsområde. Det vises også til at det i Storlidalen er reiselivsbedrifter som baserer seg på friluftsliv og naturopplevelser. Kommunen har ingen kommentar til spørsmålet om konsesjonsplikt.

TrønderEnergis kommentar:

Vi tar innspillene til etterretning og de tas med i videre planlegging.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag skriver i brev av 30.06.2014 at de er positive til O/U-prosjekter fremfor å ta i bruk ny natur for tilsvarende mengde energi. De mener likevel at saken bør konsesjonsbehandles fordi den berører eller kan komme til å berøre flere viktige allmenne hensyn som Trollheimen landskapsvernområde, nasjonalt laksevassdrag, målsettinger i vannforskriften, friluftsliv og landskapshensyn, beite for tamrein og sau, biomangfold, naturtyper og arter, forurensing, fremmede arter. Videre skriver Fylkesmannen at bygging av Tovatna kraftverk eventuelt må foregå innen rammen

TrønderEnergi Kraft AS

Telefon: 73 54 16 00

Postadresse:
Postboks 9481 Torgarden
7496 Trondheim

Besøksadresse:
Kløbbeveien 118
7031 Trondheim

www.tronderenergi.no
tek.firmapost@tronderenergi.no
Org.nr: NO 878 631 072 MVA

av verneformålet og verneforskriftens bestemmelser. I retningslinjene til verneforskriften står: "Videre vannkraftutbygging innenfor verneområdet er ikke forenelig med verneformål og verneregler, og det vil derfor ikke åpnes for dette". Fylkesmannen skriver også at det i mindre grad er omtalt hvorvidt planene vil kunne påvirke vannøkologi/vannkjemi i Tovatna, målsetningene i vannforskriften, biomangfold, fremmede arter utover dagens konsesjon for kraftanleggene.

TrønderEnergis kommentar:

Vi registrerer innspillene, men mener at det i hovedsak er landskapsvernområdet og forholdet til verneforskriften som er relevant. Synlige inngrep i driftsfasen vil som beskrevet i rapporten fra SWECO være svært beskjedne uavhengig av alternativ. Det er kun behov for ca 150 meter veg og enkelt tunnelpåhugg. Vegen vil kunne tilbakeføres til kjørbar trase etter idriftsettelse. Det vil også kunne gjøres tilpasninger ved eksisterende inntak på Tovatna som vil forbedre landskapsvirkningene. Ferdsel i området vil ikke øke utover den konkrete anleggsperioden. TrønderEnergi har i dag regelmessig tilsyn med anleggene i området og tilsyn med Tovatna kraftverk vil skje i den forbindelse. Det meste av ferdselen i området i dag er knyttet til friluftsliv sommer og vinter, og reiselivsbedriftene i Storlidalen. Tovatna kraftverk vil heller ikke ha noen innvirkning på vannstand, vannføring og forhold for anadrom laksefisk i Driva. For øvrig vil alle relevante miljøforhold bli omtalt og vurdert i en detaljplan for miljø og landskap, og NVE vil ved godkjenning av denne kunne stille vilkår.

Sametinget skriver i epost av 10.07.2018 at det er registrert flere samiske kulturminner i nærheten av anleggsområdet. Det er vanskelig å vurdere eventuell konflikt med uoppdagede, samiske kulturminner. Det er imidlertid sannsynlig at tiltak kan komme i konflikt med slike. Sametinget har ingen kommentar til spørsmålet om konsesjonsplikt.

TrønderEnergis kommentar:

Vi tar innspillene til etterretning og de tas med i videre planlegging. Vi vil forholde oss til bestemmelsene i kulturminneloven når det gjelder forholdet til eventuelle samiske kulturminner.

Sør-Trøndelag fylkeskommune skriver i brev av 04.07.2014 at de er positive til ny energi, men sannsynlighet for berøring med automatisk fredete kulturminner, høyfjellsområde og at tiltaket ligger inne i et verneområde taler for konsesjonsbehandling.

TrønderEnergis kommentar:

Vi vil i planleggingen forholde oss til bestemmelsene i kulturminneloven hva gjelder automatisk fredete kulturminner. Når det gjelder forholdet til verneområdet og høyfjellsterreng viser vi til vår innledende generelle kommentar.

Verneområdestyret for Trollheimen skriver i brev av 04.07.2018 at verneområdestyret 02.07.2014 gjorde følgende enstemmige vedtak:

«Saken bør fordi den berører Trollheimen landskapsvernområde konsesjonsbehandles. I en konsesjonsbehandling bør den helhetlige belastningen og nytten for verneområdet og samfunnet vurderes. I et stort og viktig verneområde som Trollheimen kan en sak som denne ikke vurderes isolert, men sees i sammenheng med øvrige inngrep og aktivitet.

Trollheimen er berørt av kraftverkene Trollheim, Orkla / Grana, Driva og Neas (Innerdalen). Drift og vedlikehold tilknyttet disse utgjør en betydelig del av aktiviteten som krever motorferdsel i området. I tillegg er det flere steder synlige og skjemmende anleggsområder omkring inntak og overføringstuneller, tørrlagte elvestrekninger uten pålegg om minstevassføring og reguleringsmagasin (like utenfor vernegrensen) med store forskjeller på høyeste og laveste reguleringshøyde.

Disse inngrepene reduserer samlet Trollheimens grad av urørthet og forstyrrer tidvis / stedvis både landskaps opplevelse og stillhet – viktige kvaliteter i et stort verneområde.

I sakens videre vurdering bør det stilles krav om avbøtende tiltak / kompenserende vilkår uavhengig av hvilke alternativ som velges, da en utbygging vil få konsekvenser for brukerne av området og for fugl / vilt både i tiden når en eventuell utbygging skjer og etterpå.

Saken er vurdert i lys av NML §§ 8-10, og den helhetlige belastningen og mulige kompenserende / avbøtende tiltak for Trollheimen samlet bør utredes videre i en konsesjonsbehandling.»

I saksfremstillingen til verneområdestyret oppsummeres i tillegg at: «Det er liten tvil om at det ansees som bedre for samfunnet, både miljømessig og økonomisk, at eksisterende vasskraftanlegg utnyttes i størst mulig grad framfor å bygge ut nye elver og vassdrag. Holdt opp mot verneverdiene i Trollheimen er derimot de økonomiske vurderingene ved saken av mindre betydning enn de miljømessige. For å kunne gi dispensasjon for noen nye anlegg innenfor verneområdet bør det iverksettes kompensasjon / avbøtende tiltak på eksisterende inngrep både ved Tovatna og andre steder der verneverdiene er uheldig berørt av vasskraftutbygging».

TrønderEnergis kommentar:

Verneområdestyret mener at Tovatna kraftverk bør konsesjonsbehandles fordi det berører Trollheimen landskapsvernområde. Begrunnelsen er at dette prosjektet ikke kan vurderes isolert, men må ses i sammenheng med øvrige inngrep og aktiviteter, herunder eksisterende vannkraft i regionen. Det vises til motorferdsel, skjemmende anleggsområder, tørrlagte elvestrekninger mv. Det er vanskelig for TrønderEnergi å gå nærmere inn på denne argumentasjonen da vi mener at prosjektet Tovatna kraftverk nettopp må vurderes i seg selv, samtidig som en også ser på eventuelle tilleggsvirkninger. Vi kan ikke se at verneområdestyret har gjort noen egne vurderinger av mulige virkninger, ei heller gjort noen konkrete vurderinger av hvilke tilleggsvirkninger Tovatna kraftverk vil få med tanke på verneområdet. I rapporten fra SWECO er det beskrevet hvilke inngrep som blir gjort og skissert hva som kan avbøte inngrepene. Alternativet med tunnelpåhugg inne i verneområdet vil skje nær et område der det allerede er vei og kraftverksinntak. Siden dette er et kraftverk som baserer seg på å benytte vann i eksisterende vannvei vil det heller ikke påvirke vannføring mv.

Vi mener at en detaljplan for miljø og landskap vil være et godt underlag for en søknad om dispensasjon fra verneforskriften, herunder for nødvendige vurderinger etter nml § 8-12. Når det gjelder avbøtende tiltak, viser vi til vår kommentar til innspill fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, og legger til grunn at avbøtende vilkår kan fastsettes ved NVEs godkjenning av detaljplan for miljø og landskap.

Vi håper dette er tilstrekkelig til at NVE kan avgjøre spørsmålet om konsesjonsplikt.

Med vennlig hilsen

TrønderEnergi Kraft AS

Nils Henrik Johnson
Spesialrådgiver miljø

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er elektronisk godkjent i henhold til interne rutiner.